

K problematice podnikání obcí

Petr PRŮCHA

Úvodní poznámky

Současné právní postavení obcí nese pečeť zásadních změn v koncepci a vlastním pojetí územní veřejné správy. S těmito změnami jsou bezprostředně spjata také postupně se vyvíjející podmínky, které umožňují obcím realizovat, vedle svého základního poslání, i příslušnou podnikatelskou činnost.

Obce jsou ve smyslu platné právní úpravy pojety jako územní veřejnoprávní samosprávné korporace s postavením právnické osoby, jejichž základním posláním je vykonávat místní veřejnou správu. Jedním z rozhodujících předpokladů pro realizaci tohoto základního poslání obcí je jejich určitá ekonomická samostatnost, obvykle označovaná za tzv. ekonomický základ samosprávy obcí. Tím se rozumí zejména to, že obce ve smyslu platné právní úpravy disponují vlastním majetkem a finančními zdroji, s nimiž hospodáří samostatně a to za podmínek, které stanoví zvláštní právní předpisy.

Tato ekonomická samostatnost na jedné straně slouží k tomu, aby obce mohly naplňovat svoje základní poslání výkonu místní veřejné správy, na druhé straně však současně staví obce do postavení „hospodářů“, kteří mohou s vlastním majetkem příslušným způsobem nakládat. Nepochybně by šlo o špatné „hospodáře“, kdyby obce s tímto majetkem nenakládaly s podnikatelským duchem a v mezích možností a účelnosti vhodný majetek podnikatelsky nevyužívaly, jakož se i návazně nerealizovaly i v majetkově nenáročných formách podnikání.

O podnikání obcí přitom půjde, v souladu s vymezením pojmu podnikání, provedeným platnou právní úpravou, jediné tehdy, jestliže předmětná činnost bude činností samostatnou, soustavnou, vykonávanou vlastním jménem, na vlastní odpovědnost a za účelem dosažení zisku.

Z uvedených znaků podnikání plyne, že běžná činnost obcí, zaměřená na realizaci místní veřejné správy a v jejím rámci na uspokojování veřejných potřeb, při jejich krytí ve standartním rozpočtovém režimu obcí, povahu podnikatelské činnosti mít nemůže. V převážné míře jde u obcí jako subjektů místní veřejné správy tedy především o činnost krytou neziskovými rozpočtovými příjmy (krytí svým způsobem

„standartní“ úrovně potřeb). To platí i v případě činností, které obce v souvislosti s výkonem místní veřejné správy zabezpečují prostřednictvím sebou zřízených rozpočtových či příspěvkových organizací.

S ohledem na uvedené základní poslání obcí na jedné straně a na možnosti podnikatelského chování obcí na straně druhé je třeba uvést, že obce svojí institucionální formou k podnikání předurčeny ani vhodně uzpůsobeny nejsou, a spíše se od nich očekává, že místo toho aby samy podnikaly, budou vytvářet podmínky pro podnikání jiných, a přes jejich podnikání si takto nepřímou budou vylepšovat svoji ekonomickou situaci. To souvisí s rozpočtovou podstatou a rozpočtovým režimem obcí, který počítá s přesně předepsanou strukturou neziskových příjmů do obecních rozpočtů, a kde se určitým způsobem promítají i příjmy z daní spjatých s podnikáním nejrůznějších subjektů v příslušných obcích.

Právní postavení obcí je tak tedy spíše než na vlastní podnikání orientováno na to, aby mj. obce svou činností vytvářely podmínky pro podnikání jiných subjektů na jejich území.

Na tom nic nemění skutečnost, že platná právní úprava u obcí jako právnických osob nevylučuje, aby se samy obce chovaly podnikatelským způsobem, přičemž sám zákon o obcích obsahuje některá ustanovení, z nichž lze dovodit, že se jisté formy podnikání obcí (v určitém rozsahu) předpokládají. Obce přitom mohou podnikat buď přímo svým jménem, nebo prostřednictvím sebou založených či zřízených právnických osob nebo zařízení.

V současných podmínkách je přitom poměrně častým jevem, že obce podnikají prostřednictvím svých rozpočtových nebo příspěvkových organizací, které rovněž nejsou subjekty, zřízenými za účelem podnikání, a které tudíž takovou činnost vykonávají nad rámec svého základního poslání. V takovém případě, stejně jako v případě, kdy obec podniká vlastním jménem, je ovšem potom třeba důsledně fakticky i účetně oddělovat činnosti spjaté s výkonem místní veřejné správy a činnosti podnikatelské.

Za dané situace je proto vhodnější takový přístup obcí, který v souvislosti se zamýšleným podnikáním obcí vede k založení právnických osob svou povahou předurčených k podnikání (obchodní společnosti, družstva). Pak je chod takové právnické osoby relativně oddělen od veřejnosprávního života obce, nicméně její hospodářské výsledky jsou příjmovou položkou obce.

Z povahy postavení obcí i při tomto způsobu podnikání vyplývá, že podnikatelská, tj. zisková resp. výdělečná činnost obcí by měla být vykonávána spíše doplňkově (ke krytí svým způsobem „nadstandartní“ úrovně potřeb), neboť hlavní náplní činnosti a zájmem obce musí být vždy výkon místní veřejné správy. I pro prostředky obce získané činností ziskovou však musí platit, že jejich vynakládání bude ovládáno rozpočtovým režimem obce.

Příjmy rozpočtů obcí související s podnikatelskou činností

Příjmy resp. příjmovým režimem rozpočtů obcí souvisejícím s podnikatelskou činností se rozumí jak příjmy z podnikání obcí, tak příjmy související s podnikatelskou činností ostatních subjektů, vyvíjejících podnikatelskou činnost na území obce. Pro obě takto pojaté skupiny příjmů přitom přirozeně platí určité limitující faktory, které však obce mohou do určité míry ovlivňovat.

Struktura příjmů rozpočtů obcí v obecné poloze zahrnuje ve smyslu platné právní úpravy jednak tzv. vlastní příjmy, tj. příjmy, které směřují do obecních rozpočtů přímo, a dále přerozdělované příjmy, které se do obecních rozpočtů dostávají teprve v důsledku přesunu prostředků ze státního rozpočtu. Stanovení této struktury, jakož i vzájemného poměru těchto dvou základních skupin příjmů obecních rozpočtů vyjadřuje míru autonomie a odpovědnosti obcí v rozpočtovém režimu.

Ve stávajícím režimu rozpočtů obcí jsou tzv. vlastní příjmy na celkovém objemu rozpočtových příjmů obcí zastoupeny cca 65 %, a přerozdělované příjmy zbyvajících cca 35 %. S podnikatelskou činností přímo nebo nepřímo souvisí právě zejména tzv. vlastní příjmy obcí, přičemž za současného právního stavu jde především o tyto příjmy:

- výnos majetku obce a převody prostředků z vlastních peněžních fondů,
- příjmy z činností právnických osob a zařízení založených a zřízených obcí v rozsahu stanoveném zvláštním zákonem a příjmy z výsledků vlastního hospodaření obce,
- daň z příjmů fyzických osob od osob, které mají na území obce bydliště, s výjimkou daně uplatněné zvláštní sazbou podle § 36 zákona ČNR č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších změn a doplňků, a s výjimkou daně (záloh na daň) z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků srážených a odváděných plátcem daně podle § 6 uvedeného zákona o dani z příjmů,
- podíl z 50 % celookresního výnosu daně ze závislé činnosti a z funkčních požitků srážených a odváděných plátcem daně ve smyslu § 6 uvedeného zákona o dani z příjmů, s výjimkou daně z příjmů podle § 6 odst. 4 téhož zákona, kde je daň vybírána zvláštní sazbou; každá obec se na uvedené části celookresního výnosu podílí procentem, stanoveným příslušným okresním úřadem, a to ve výši odpovídající poměru jejího obyvatelstva k celkovému počtu obyvatelstva daného okresu; hlavnímu městu Praha, a městům Brno, Ostrava a Plzeň plyne uvedená daň ve výši 100 %,
- daň z příjmů právnických osob, odváděných poplatníkem podle § 17 zákona ČNR č. 576/1992 Sb. o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, pokud

touto osobou je obec, s výjimkou daně uplatněné zvláštní sazbou podle § 36 téhož zákona,

- některé místní poplatky a některé správní poplatky za úkony prováděné obcí,
- úvěry, půjčky a návratné finanční výpomoci,
- sdružené prostředky, dary, výnosy z cenných papírů, sbírek a loterií a jiné nahodilé příjmy.

Z uvedeného výčtu je zřejmé, že jednotlivé příjmy rozpočtu obcí, tzv. související s podnikatelskou činností, se mezi sebou liší, a to vedle svého zaměření mj. právě i mírou možností ovlivňovat jejich výši vlastním přístupem obcí.

Příjmy, které souvisí s vlastní podnikatelskou aktivitou obcí jsou přitom vyjádřeny zejména prvními dvěma výše uvedenými příjmovými položkami. V případě podnikatelského chování obcí ovšem zcela logicky platí, že se na obce, příp. na subjekty, které si obce založí nebo zřídí, musí vztahovat srovnatelné podmínky, jako na kterékoliv jiné podnikatele.

V této souvislosti je třeba zejména uvést, že i obce jako podnikatelé jsou daňovými poplatníky a že se tedy v souladu s platnou právní úpravou hospodářské výsledky podnikatelské činnosti obcí stávají příjmem rozpočtu v rozsahu sníženém o daň z příjmů. To platí i v případě, že obec nepodniká jako právnická osoba sama, nýbrž prostřednictvím svých rozpočtových nebo příspěvkových organizací, stejně jako prostřednictvím právnických osob, založených obcí za účelem podnikání. Na druhé straně však momentálně platná právní úprava stanoví, že daň odvedená obcemi z příjmů z jejich podnikatelské činnosti z titulu jejich postavení právnických osob je příjmem rozpočtu obcí.

Pro úplnost je však nutno, ve vazbě na daňovou povinnost obcí souvisejících s jejich podnikáním, ještě poznamenat, že ve zdaňovacím období roku 1993 nebyly u obcí, stejně jako u jejich rozpočtových a příspěvkových organizací, předmětem daně příjmy ze ziskových činností, pokud je obce a jejich uvedené organizace nevykazovaly jako hospodářskou činnost a pokud byly takové příjmy prokazatelně zohledněny za celé zdaňovací období v rozpočtu obce, nebo v případě rozpočtových a příspěvkových organizací obce ve finančním vztahu k rozpočtu obce.

Pokud jde o příjmy související s podnikáním jiných subjektů na území obcí, je třeba uvést, že podle příjmové struktury rozpočtů obcí může mít neobyčejný význam jako příjmová položka obecních rozpočtů výnos daně z příjmů fyzických osob, a to především u fyzických osob jako osob samostatně výdělečně činných. V tomto případě je výnos směřován podle místa bydliště daňových poplatníků, a vytvářením příslušných podmínek pro podnikání těchto osob tak mohou obce samy výši takového výnosu ovlivnit.

Poněkud jiná situace je v případě výnosu daně z příjmů fyzických osob z tzv. závislé činnosti. Výnos daně z příjmů v tomto případě je směřován podle sídla plátce

daně (tj. zaměstnavatele) v příslušném okrese a do obecní pokladny se dostává určitý průměr, bez ohledu na skutečný počet takto zaměstnaných občanů obce, stejně jako bez ohledu na to, zda plátce (zaměstnavatel) v obci sídlí, popř. činnost zde provozuje, či nikoliv.

V případě daně z příjmů právnických osob, je její výnos s výše uvedenou výjimkou, kdy poplatníkem je obec, směřován do státního rozpočtu.

Z dalších rozpočtových příjmů obcí je třeba dále ještě poukázat na to, že s podnikáním souvisí některé místní a některé správní poplatky, jejichž výnos má pro obecní rozpočty sice jen dílčí význam, nicméně jejich zvláštností je, že správu těchto poplatků, na rozdíl od správy výše uvedených daní a jejich výnosů, jež prozatím přísluší finančním úřadům, vykonávají samotné obce.

Při pohledu na uvedenou strukturu příjmů rozpočtů obcí souvisejících s podnikatelskou činností lze z praktických důvodů dovodit, že do budoucna budou zřejmě přes svoji zmíněnou doplňkovou funkci mj. výrazněji nabývat na významu **vlastní podnikatelské příjmy obcí**, představované výnosy majetku obcí a převodu prostředků z vlastních peněžních fondů obcí, jakož i příjmy z činností právnických osob a zařízení založených a zřízených obcemi a příjmy z výsledků vlastního hospodaření obcí. Bude přitom ovšem nutno počítat s tím, že právní úprava bude postupně směřovat ke zprůhledňování podnikatelského chování obcí, k orientaci obcí na podnikání prostřednictvím sebou založených právnických osob právě za účelem podnikání, s příslušným daňovým režimem.

Oprávnění obcí k podnikatelské činnosti

Obce, a stejně tak i jimi založené a zřízené právnické osoby a zařízení, mohou podnikat jediné tehdy, jestliže o tom bylo v obci příslušným způsobem a v souladu se zákonem rozhodnuto, a jestliže k tomu obce a jejich subjekty v souladu s platnou právní úpravou získaly příslušné oprávnění.

Každý počáteční projev vůle obce podnikat musí být schválen obecním zastupitelstvem, a pokud jde o povahu oprávnění obcí a jejich subjektů k podnikání, většina podnikatelských aktivit v našich současných podmínkách souvisí se živnostenskoprávním režimem, který se vztahuje i na obce.

Živností se zjednodušeně řečeno, rozumí taková podnikatelská činnost, která není vyloučena z působnosti živnostenského zákona. V této souvislosti je třeba uvést, že z působnosti živnostenského zákona jsou vyloučeny některé podnikatelské činnosti, jejichž právní režim upravují zvláštní předpisy (v úvahu přicházejících podmínkách podnikatelských aktivit obcí např. zemědělství a lesnictví).

Subjektem živnostenského podnikání mohou být jak fyzické, tak i právnické osoby. Obce jako právnické osoby mohou tedy vystupovat v postavení subjektu

živnostenského podnikání vlastním jménem. Pokud budou obce podnikat prostřednictvím sebou založených právnických osob, pak budou subjekty živnostenského podnikání přímo tyto právnické osoby.

Právní režim vzniku živnostenského oprávnění souvisí co do svých odlišností s dělením živností do jejich kategorií či skupin.

Zákon o živnostenském podnikání rozlišuje dvě základní kategorie či skupiny živností, které se vztahují k rozdílným případům podnikatelských činností. Jedná se o **živnosti ohlašovací** a **živnosti koncesované**. Ohlašovací živnosti se potom ještě dále člení na živnosti volné, živnosti řemeslné a živnosti vázané. Okruhy živností řemeslných a živností vázaných jsou blíže vymezeny v přílohách č. 1 a 2 zákona o živnostenském podnikání. Okruh živností volných je třeba dovodit negativním výkladem. Okruhy koncesovaných živností jsou blíže vymezeny v příloze č. 3 živnostenského zákona.

Vznik živnostenského oprávnění je vázán na splnění určitých zákonných podmínek, přičemž zákon o živnostenském podnikání tyto podmínky dělí do dvou skupin, a to na:

- podmínky všeobecné,
- podmínky zvláštní.

Tyto podmínky přitom nejsou podmínkami jen pro vznik oprávnění, nýbrž současně jsou i podmínkami pro provozování živnosti, tzn. že musí být zachovány po celou dobu jejího provozování.

Rozdíl mezi těmito dvěma skupinami podmínek spočívá v tom, že první jsou absolutní, tj. že budou vyžadovány vždy a bez jejich splnění nemůže být oprávnění k živnostenskému podnikání vůbec založeno, zatímco druhé jsou relativní, a to v tom smyslu, že nepřichází v úvahu a nelhude tudíž jejich splnění z věcných důvodů vyžadováno u zakládání oprávnění ke všem druhům živnostenského podnikání.

Povaha předmětných podmínek vyžaduje, aby jejich splnění bylo posuzováno vždy ve vztahu k určité konkrétní fyzické osobě. Při živnostenském podnikání právnickými osobami, tj. právě v našem případě podnikání obcí, resp. jimi založených právnických osob, se jejich splnění posuzuje ve vztahu k tzv. odpovědným zástupcům, jakožto konkrétně určeným fyzickým osobám.

Institutem odpovědného zástupce se sleduje individualizace a konkretizace odpovědnosti při živnostenském podnikání. Obec tak vždy musí pro účely živnostenského podnikání stanovit takového tzv. odpovědného zástupce, který spínuje pro ten který druh podnikání zákonem předepsané podmínky.

Zákon o živnostenském podnikání k všeobecným podmínkám řadí:

- dosažení věku 18 let,
- způsobilost dané osoby k právním úkonům,
- bezúhonnost.

Za bezúhonného se nepovažuje ten, kdo byl pravomocně odsouzen pro trestný čin, jehož skutková podstata souvisí s předmětem podnikání, nebo pro jiný trestný čin spáchaný úmyslně, jestliže vzhledem k povaze živnosti a osobě podnikatele je obava, že se dopustí stejného nebo podobného činu při provozování živnosti.

Zvláštními podmínkami provozování živností jsou odborná nebo jiná způsobilost. Splnění těchto podmínek se nevyžaduje, resp. tyto podmínky nejsou stanoveny, u živností volných.

U živností řemeslných se odborná způsobilost prokazuje výučním listem nebo jiným dokladem o řádném ukončení učebního oboru a dokladem o vykonání tříleté praxe v oboru, popřípadě v příbuzném oboru, pokud není délka praxe v příloze č. 1 k živnostenskému zákonu stanovena jinak.

Podmínky odborné způsobilosti u vázaných živností jsou stanoveny zvláštními předpisy uvedenými v příloze č. 2 k živnostenskému zákonu, nebo stanoveny přímo touto přílohou. Tyto podmínky jsou stanoveny diferencovaně a zpravidla předpokládají zvláštní oprávnění či osvědčení, eventuelně středoškolské či vysokoškolské vzdělání, a obvykle i příslušnou délku praxe v oboru.

U koncesovaných živností je odborná způsobilost opět předepsána zvláštními předpisy uvedenými tentokrát v příloze č. 3 k živnostenskému zákonu, nebo přímo touto přílohou, přičemž se zde taktéž diferencovaně vyžadují nejrůznější kvalifikační předpoklady zpravidla kombinované s příslušnou praxí. Navíc zde přistupuje požadavek tzv. spolehlivosti, a živnostenský úřad může uložit určité konkrétní podmínky provozování živnosti.

Se zákonnými podmínkami živnostenského oprávnění bezprostředně souvisí i tzv. **překážky provozování živností**, jejichž případná existence, stejně jako nesplnění některé z uvedených podmínek, znemožní založení živnostenského oprávnění. K těmto překážkám patří především skutečnost, že na majetek podnikatele byl v uplynulých třech letech prohlášen nebo ukončen konkurs, nebo že fyzické osobě ve vztahu k níž je posuzováno splnění předmětných podmínek, byl soudem nebo správním orgánem uložen zákaz činnosti, týkající se provozování živnosti, pokud tento zákaz trvá.

Při vlastní proceduře vzniku živnostenského oprávnění se projevuje rozdíl mezi ohlašovacími a koncesovanými živnostmi spočívající v tom, že u ohlašovacích živností je pro vznik oprávnění k provozování těchto živností rozhodující vůle subjektu, který se rozhodne touto formou podnikat, zatímco v případě koncesovaných živností je pro vznik oprávnění k jejich provozování rozhodující vůle živnostenského úřadu.

U ohlašovacích živností v případě, že subjekt ucházející se o živnostenské oprávnění splňuje zákonem předepsané všeobecné i zvláštní podmínky provozování živnosti, k založení živnostenského oprávnění stačí, aby zamýšlené provozování živnosti předepsaným způsobem ohlásil. Průkazem živnostenského oprávnění v tomto případě je následně vydávaný živnostenský list.

Naproti tomu u koncesovaných živností je pro vznik oprávnění k jejich provozování třeba, aby stát, reprezentovaný živnostenským úřadem nejprve posoudil žádost uchazeče o živnostenské oprávnění a na jeho základě výkon živnostenského zákona povolil, a to formou udělení tzv. koncese. Živnostenský úřad posuzuje v předepsaném postupu splnění jak všeobecných, tak i všech v úvahu přicházejících zvláštních podmínek k provozování živností, a oprávnění k provozování takové živnosti zakládá v každém jejím jednotlivém případě teprve svým rozhodnutím. V těchto případech je tedy průkazem živnostenského oprávnění **koncesní listina**.

Presto, že živnostenský úřad, který přijal ohlášení živnosti a vydal živnostenský list, nebo který vydal koncesní listinu, je oprávněn u podnikatele kontrolovat soulad jeho činnosti s obsahem jeho živnostenského oprávnění, zákon o živnostenském podnikání stanoví podnikateli povinnost hlášení případných změn souvisejících s touto činností.

Ze zákona o živnostenském podnikání bezprostředně vyplývá, že podnikatel je povinen živnostenskému úřadu který přijal ohlášení živnosti a vydal živnostenský list, nebo který vydal koncesní listinu, **oznámit všechny změny**, týkající se údajů a dokladů, které byl povinen uvést a předložit při ohlášení živnosti či při podání žádosti o koncesi, popřípadě předložit doklady o těchto změnách, a to nejpozději do 15 dnů od jejich vzniku.

Živnostenský úřad potom na základě tohoto oznámení **rozhodne o změně** živnostenského listu nebo koncesní listiny, a pokud by to nebylo možné rozhodne o pozastavení provozování živnosti, **případně živnostenské oprávnění zruší**.

Pokud by v úvahu přicházející překážky nastaly u odpovědného zástupce, je třeba neprodleně provést změnu v jeho osobě. Uvedené překážky na straně odpovědného zástupce nevedou tedy automaticky k potřebě zrušení živnostenského oprávnění.

V případě zániku živnostenského oprávnění bez rozdílu platí, že podnikatelé jsou povinni bez zbytečného odkladu po zániku živnostenského oprávnění vrátit živnostenský list nebo koncesní listinu tomu živnostenskému úřadu, který je vydal. To souvisí s tím, že tyto doklady plní funkci průkazu živnostenského oprávnění, a jestliže toto oprávnění zaniklo pak jejich držení příslušnými subjekty ztrácí smysl a navíc existuje nebezpečí případného zneužití těchto dokladů.

Živnostenskoprávní agendu v případě živností ohlašovacích volných vedou živnostenské úřady pověřených obecních úřadů, živnostenskoprávní agendu ostatních druhů živností, tj. živností ohlašovacích řemeslných, živností ohlašovacích vázaných a živností koncesovaných vedou živnostenské úřady okresních úřadů.

Pro postavení obcí jako subjektů živnostenského podnikání přitom platí, že tady obce nevystupují v postavení nositelů veřejné moci, naopak jsou příslušným představitelům veřejné moci mocensky podřazeny. To platí i v případě, že postavení obce jako subjektu živnostenského podnikání přísluší založit živnostenskému úřadu

pověřeného obecního úřadu pro vlastní sídelní obec.

Závěrečná poznámka

Fungování a další posilování územní samosprávy nezbytně předpokládá, aby byly právní úpravou vytvářeny takové podmínky pro ekonomické postavení a v jeho rámci pro žádoucí míru ekonomické samostatnosti obcí, které by principy územní samosprávy nejen respektovaly, ale které by současně i vytvářely potřebný prostor pro vlastní aktivní přístup obcí v oblasti ekonomického základu samosprávy.

Zde bude nepochybně sehrávat významnou roli schopnost obcí efektivně a řádně hospodařit s vlastním majetkem a finančními zdroji, jakož i důslednější využívání možností obcí vlastními přístupy, včetně podnikatelského chování, ovlivňovat tvorbu a vývoj vlastních příjmů.

V oblasti ekonomické stimulace obcí to předpokládá zejména stabilizaci účelně motivujícího daňového režimu při podnikání obcí, v organizačně právní sféře by zde potom ke zpřehlednění a optimalizaci možností podnikatelského chování obcí, včetně limitace nežádoucích forem, mělo v nejbližší době přispět zejména doplnění naší právní úpravy o právní úpravu postavení tzv. neziskových organizací.

* * *

S U M M A R Y

To the Topic of Business Activities of Municipalities

The fundamental purpose of municipalities is to perform local public administration. One of the main preconditions of fulfilling this purpose is some degree of their economic independence enabling them, besides other, to conduct business activities.

Business activities of municipalities, however, always have the nature of subsidiary activity, municipalities being financed from the state budget primarily. This is connected with the fact that municipalities may influence their incomes, and thus improve their economic situation, by forming conditions for business activities of other subjects.

Thus, two types of the municipal budget incomes related to business activities can be distinguished – the incomes from business activities of the municipality and the incomes from business activities of other subjects conducted in the area of the municipality. As a matter of course, the two types of incomes defined in this way are

limited by certain factors that can be on the other hand influenced by municipalities to some degree.

Municipalities as well as legal persons and institutions founded or established by them may conduct business activities only if the municipality has decided so in the prescribed way in accordance with the law and if the municipality and its subjects have obtained necessary licences under the rule of law in force – i.e. trade licences in most cases.